

ชื่อวิทยานิพนธ์	ห้องวง: วัฒนธรรมการสร้างและผลกระทบทางดนตรี
ผู้วิจัย	อภิชาติ ภูระหงษ์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)
คณะกรรมการควบคุม	พิชิต ชัยเสรี, อ.ม.
	ลักขณา ดาวรัตนหงษ์, Ph.D.
	วชิราภรณ์ วรรณดี อ.ม.
วันที่สำเร็จการศึกษา	22 สิงหาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

วัฒนธรรมการสร้างห้อง เป็นเรื่องของช่างบุ ซึ่งเป็นวิชาช่างโบราณของไทยอย่างหนึ่งในจำนวนหมู่ช่างที่เรียกกันว่า " ช่างสิบหมู่ " มีความผูกพันกับวัฒนธรรมดนตรีในฐานะเป็นผู้สร้างห้องวง ให้นักดนตรีใช้บรรเลง

จากการศึกษาพบว่า ห้องวงมีความสำคัญต่อวัฒนธรรมดนตรี จัดได้ว่าเป็นหัวใจของดนตรีไทย เพราะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับดนตรีไทยทั้งหมดทั้งเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติ การสร้างสรรค์ดนตรีนั้นโบราณจารย์ใช้ห้องวงซึ่งเกิดจากผลผลิตของวัฒนธรรมการสร้างห้องวงที่เรียกว่า "ห้องดี" เป็นเครื่องมือสำคัญและสร้างวิชาดนตรีสอดคล้องกับคุณภาพของห้องวงอย่างนั้น ปัจจุบัน วัฒนธรรมการสร้างห้องวงได้รับความกระทบกระเทือนจากสภาพของกระบวนการผลิตเอง ได้แก่ จำนวนช่างบุ ที่สามารถตีห้องวงได้มีจำนวนลดลง การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ การผลิตซึ่งต้องพึ่งพาธรรมชาติ การสร้างห้องหล่อ ฯลฯ ทั้งหมดนี้เป็นความบีบคั้นให้วัฒนธรรมการสร้างห้องวงที่มีมาอย่างโบราณต้องเปลี่ยนแปลง จึงเป็นผลกระทบต่อเนื่องเกี่ยวโยงไปถึงดนตรีด้วย